

Om kirkens nye alterbord

Nu står der et nyt alterbord i kirken.

Og hvorfor gør der så det? Det gamle var jo ikke just ved at falde fra hinanden.

Jeg skal forsøge at give en forklaring.

For knap 10 år siden var der en delegation fra menighedsrådet her i Skagen til møde med Selskabet for Kirkelig Kunst i København for at snakke om et nyt altertæppe til kirken.

Med os havde vi et forslag om at få et tæppe med lidt mere knald på farverne, så det kunne matche Arne L. Hansens alterbord.

Hertil fik vi den besked, at det efter Selskabets mening var alterbordet, der på sigt skulle ændres – ikke Bindedbølls tæppe.

Det satte så småt gang i nogle tanker, som vi ikke tidligere havde haft i menighedsrådet.

Flere adspurgte fagfolk indenfor kirkekunst gav udtryk for, at man burde arbejde på at få et alterbord, der på bedre vis passede ind som en del af helheden i kirkens unikke bindesbøllske skønvirkestil.

Selv kunstforstandige, der ellers ofte kan være ryggende uenige, var enige om dette.

Så startede en langstrakt beslutningsproces i menighedsrådet. Man skulle blive enige om hvor mange og hvilke kunstnere, der skulle spørges, der skulle ud fra præsentation af 2 skitseforslag træffes beslutning om, hvilket projekt der skulle fremmes, skaffes finansiering og – da kirken er mere end 100 år gammel – indhentes godkendelser i stribetvis.

Faktisk har processen overlevet 2 menighedsrådsvalg, hvilket i sig selv er bemærkelsesværdigt.

Men nu står alterbordet der.

Til at udføre opgaven havde menighedsrådet valgt billedkunstneren Malene Bach, København. Opgaven, Malene Bach blev stillet over for, var: At lave et stedsspecifikt alterbord, der knytter an til og forstærker den helhed Bindedbølls udsmykning af kirken udgør. Derudover gav vi – med rystende hænder – kunstneren frie hænder.

Det har været imponerende at følge Malenes Bachs måde at arbejde på. At se hvordan hun startede med bare at sidde i timevis i kirken og fornemme, hvor hun var. For derefter at gå til lokalhistoriske arkiver og museer. Og derfra bevæge sig videre ud i byen og i lokalsamfundet.

Det stedsspecifikke kom tydeligvis ikke uden et opsøgende, tidskrævende forarbejde.

Og så begyndte arbejdet med selve alterbordets udformning, proportioner og udsmykning med massevis af prøver og modeller i samarbejde med menighedsråd og – ikke mindst – de håndværkere, der skulle lave bordet.

Vi laver ikke Bindedbøll i dag. Men ser man godt efter, vil man kunne se, at Malene Bach sender ham nogle pæne hilsener i form af materialevalg og ornamentik.

Alterbordets udsmykning er inspireret af et navigationskort over farvandede omkring Skagen med Det Grå Fyr centralt placeret – dateret til den tid, hvor Plesner og Bindedbøll arbejdede med udvidelsen af kirken.

I den bindesbøllinspirerede intarsia i selve bordpladen gemmer sig også en slags datering. Selv fortæller Malene Bach, at ornamentikken spejler de mest lysende stjerner på himlen over Skagen ved sommersolhverv 2020 – med nordstjernen i midten.

Det stedsspecifikke breder sig på den måde ud fra kirken til det, der omgiver os heroppe: Himmel og hav.

Men der var jo også noget med 'de frie hænder' til det kunstneriske udtryk.

De, der kender Malene Bach, ville nok mene, at det var modigt gjort af menighedsrådet.

Jeg er også ret sikker på, at vi vil blive stillet over for spørgsmål af typen: Hvad skal det forestille?

Eller: Nu er det jo et alterbord, kan udsmykningen overhovedet tolkes ind i en kristen sammenhæng?

Kunstneren selv siger – som andre kunstnere – ikke meget. Men hun fortæller dog, at hun ser en stærk sammenhæng mellem udsmykning og alterbillede. Eksempelvis at de 3 cirkler henviser til glorieerne omkring Maria, Jesus og Josef.

En markant lodret linje peger op på Jesus i krybben. Eller omvendt: Har sit udgangspunkt i Jesus.

Nordstjernen – som også kaldes ledestjernen – kan referere til den stjerne, man skimter i glughullet over den stående ko.

Helt overordnet kan man sige, at alterbordets udsmykning handler om at navigere efter lyset.

Tolkningmulighederne er mange.

Nogle ser de 3 cirkler som treenigheden: Fader, Søn og Helligånd og finder det underbygget i linjer og figurer.

Andre tager lyscirklen fra Det Grå Fyr som symbol på Joh. 8,12: 'Jeg er verdens lys. Den der følger mig, skal aldrig vandre i mørke, men have livets lys'.

Også sammenhængen mellem julefortællingen og ledestjernen er oplagt.

De stiplede linjer symboliserer dybdekurver ved Skagen Rev, hvor man risikerer skibbrud, hvis man ikke lader sig retlede af lyset.

Ser man grundigt efter, kan der sikkert i alterbordets udsmykning findes mange historier om at navigere efter en lysende ledestjerne.

Tekst: Arne Ehrenreich

